

Förslag på upplägg för studiecirkel

THE FUTURE IS FEMALE FARMING

Tillfälle 1. Teoretisk Introduktion

Bekanta er med problematiken kring dagens globala matproduktionssystem genom att inför träff 1 läsa rapporterna *Makten över maten* och *Fröer en fråga om frihet och försörjning* samt titta på det digitala panelsamtalet *The journey towards a sustainable food system*.

Starta träffen genom att gemensamt titta på de tre korta filmklippen:

Why are female farmers important to our agricultural system?

What is seed freedom and food sovereignty?

What are our partner organizations doing?

I klippen går Gloria Jimwaga, Afrikagruppernas Policyrådgivare för Mat- och Markrättigheter, igenom begreppet *matsuveränitet*, varför småskaliga kvinnliga bönder är viktiga i zozoch berättar om vad Afrikagruppernas partnerorganisationer arbetar med i dessa frågor.

Diskutera innehållet under träffen.

Förslag på frågor:

1. Vilka tankar och insikter väckte rapporterna och panelsamtalet?
2. Ni har mött begreppet *matsuveränitet*, diskutera detta! Är det nytt för er? Hur skiljer det sig från det mer vedertagna begreppet *matsäkerhet*?
3. Diskutera kring ansvar och handlingsutrymme gällande att skapa förändring. Ni kan med fördel tänka kring enskilda individer/konsumenter, småskaliga jordbrukare, företag och lagstiftande institutioner.
4. Reflektera kring begreppet *matsuveränitet* utifrån filmklippen där Gloria pratar.
5. Bryt ner begreppet, vad består det av?

Tillfälle 2. Teoretisk

Södra Afrikas småskaliga bönder

Utgå från samma material som vid tillfälle 1 samt titta på det digitala panelsamtalet *How do we create a sustainable food system?*

Samtalet har fokus på livsmedelssystem och situationen för småskaliga bönder i södra Afrika, Latinamerika och Europa. Extra nedslag i det svenska livsmedelssystemet görs också.

I samtalet deltar Gloria Jimwaga från Afrikagrupperna, Eva Jonsson från NOrdBruk och bonden Elin Rydström som bedriver ekologiskt jordbruk.

Förslag på diskussionsfrågor:

1. Vilka åtgärder anser ni är nödvändiga för att skydda och bevara lokala GMO-fria fröer?

Hur kan företagens makt över utsäde bekämpas?

Hur ska småskaliga bönders rättigheter skyddas?

2. Majoriteten av södra Afrikas småskaliga bönder är kvinnor (liksom i resten av världen). Diskriminerande lagar och normer begränsar kvinnors tillgång till land och fröer. Diskutera kring hur ekofeminism och sociala rörelser kan bidra till att stärka kvinnors rättigheter.

Tillfälle 3. Teoretisk + intro till praktisk

Min egen position och mitt handlingsutrymme i matproduktionssystemet I

Titta på det digitala panelsamtalet *Hur kan en bidra till att försvara jordens resurser och den biologiska mångfalden?*

Diskussionsfrågor:

1. Mat är en mänsklig rättighet. Reflektera kring det svenska matsystemet. Hur kan det svenska matsystemet bli mer hållbart?
2. Vilka är de gemensamma utmaningarna för småskaliga bönder i Sverige och i södra Afrika?
3. Reflektera kring era egna positioner i matsystemet. Ni diskuterade kort om detta vid första tillfället, men nu ska ni fördjupa er ytterligare. Var befinner ni er? Vilket handlingsutrymme har ni?

Gå gemensamt igenom följande uppgift som ni gör inför nästa tillfälle.

Uppgift inför nästa träff:

Gör en visuell dokumentation över vad du äter en vecka. Dokumentera genom att fotografera och studera vad du äter under sju dagar.

Var kommer maten ifrån?
Håller du på med stadsodling?
Fönsterbänksodling?
Trädgårdsodling?
Småskaligt jordbruk?
Köper du din mat?
Har maten transporterats eller är den närproducerad?

Ta med dina bilder till nästa träff.

Tillfälle 4. Praktisk

Min egen position och mitt handlingsutrymme i matproduktionssystemet II

Dela in er i mindre grupper om två och två. Titta på varandras bilder (från den visuella dokumentationsuppgiften) i par och diskutera dem utifrån begreppet *matsuveränitet*.

Beskrivning av övning: Boel och Mitra diskuterar i par. Vi börjar med att titta på Boels bilder. Mitra reflekterar kring Boels bilder:

- Vad berättar bilderna för mig, vad ser jag?
- Vad jag får för tankar och associationer när jag ser bilderna?
- Vilka kopplingar finns till matsuveränitet?

Boel reflekterar kring att visuellt dokumentera sin mat under en vecka:

- Vad fick jag syn på när jag använde visuell dokumentation som ett undersökande verktyg?

Boel och Mitra gör sedan samma sak med Mitras bilder. Ta anteckningar under er diskussion.

Möts upp igen i storgrupp för gemensam reflektion, ser ni några mönster?

Frivilliga stödfrågor för diskussion:

Kan vi äta vad vi vill?

Har vi möjlighet att påverka hur maten vi äter hamnar på vår tallrik?

Har vi möjlighet att påverka vilka grödor som vi konsumerar?

Vad är de kulturella aspekterna av det vi äter?

Vad är de sociala aspekterna av det vi äter?

Hur känner jag för min "plats" i matproduktionskedjan?

Vet vi vem som tjänar pengar på maten som vi konsumerar?

Vet vi vem som producerat maten?

Vilka grödor är återkommande i vår matkonsumtion?

Tillfälle 5. Praktisk

Vad är din matberättelse?

Dela in er i mindre grupper om två och två igen. Intervjua varandra om mat, beteendemönster & strukturer. Intervjun är en metod för att skapa era egna berättelser.

Ställ öppna frågor till din kamrat, skriv ned svaren.

Tips på användbara begrepp för att få i gång tankar och diskussioner:

Värdekedjor
(Neo)kolonialism
Matsuveränitet (jämför med matsäkerhet)
Ekofeminism
Lokala GMO-fria fröer
Deltagande kommunikation
Makten över maten
Småskaligt jordbruk
Visuell dokumentation
Land grabbing
Global/lokal organisering

Exempel frågor och ämnen för samtal:

*Var får ni er mat ifrån?
Finns det matbutiker i närheten av där ni bor?
Vilka matbutiker finns i närheten av där ni bor?
Hur mycket av maten ni äter har transporterats?
Vilken roll spelar transporterna i maten ni äter?
Vilka typer av transporter är involverade?
Hur är maten ni äter producerad?
Var kommer den ifrån?
Vad betyder produktionen för dig?
Är produktionssätt viktigt för dig?
Hur delar olika samhällen mat?
Vad är anledningen till att människor äter det de äter?
Vad influerar vad du äter?
Vad är din kulturella koppling till mat?
Hur använder du mat i din kulturella praktik?
Någon rätt som är viktig på ett särskilt sätt?
Någon rätt som återkommer vid vissa tillfällen eller har en viss betydelse?
Har du några speciella matminnen?
Kopplar du någon särskild mat till någon speciell person?*

Hur blev du intresserad av ämnet matproduktionssystem?
Varför tycker du att det är ett viktigt ämne?
Hur ser ansvaret för matförsörjningen ut i era hushåll?
Reflektera kring klimatkrisen och matsuveränitet i framtiden, i Sverige och södra Afrika.
Vad är extremt klimat? Vad ser du för utmaningar?
Vad anser du behöver göras? Vilket ansvar har individen/konsumenten, företagen, maktavare, politiker?
Fundera kring matens påverkan på dig och din påverkan på maten (människan i ekosystemet).
Resonera kring svenska marklagar och tillgång till odlingsmark i Sverige.
Vad har du för tankar kring veganism och vegetarianism?
Diskutera "Fröfrågans" relevans i en svensk kontext.

Gå gemensamt igenom följande uppgifter som ni gör inför nästa tillfälle.

Uppgift till nästa träff:

- Skriv rent din intervjukamrats matberättelse samt bolla den med din intervjukamrat så att innehållet stämmer.
- Gör en **lokal platsintervention** utifrån stegen nedan:
 1. Välj något som fångat ditt intresse i din intervjukamrats matberättelse. Det kan vara ett resonemang, en beskrivning eller en idé.
 2. Ta med detta ut till din lokala verklighet. Välj plats och gör en visuell gestaltning utifrån det du fångat upp i din kamrats berättelse. Ta plats och synliggör din kamrats tankar. Fri tolkning!
 3. Fota din gestaltning. Ta minst en bild men gärna fler, det finns inga begränsningar. Var kreativ!

Vi bildar en rörelse från våra mikrokosmos. I studiecirkeln samlas vi och tänker tillsammans och tar det vidare ut på gatorna nationellt!

Tillfälle 6 Praktisk

The future is female farming- our own stories

Samlas i storgrupp. Dela med er av utvalda delar ur era intervjukamraters matberättelser i storgrupp.

Visa sedan upp era tokningar (som ni fotograferat) av kamraternas matberättelser genom de lokala platsinterventionerna.
Visa er bild/bilder och förklara!

Reflektera kring innehållet, vilka reflektioner och tankar väcks hos var och en?
Vilka kopplingar till de strukturella problemen i det globala matproduktions-systemet ser ni? Vad plockade ni upp i de lokala platsinterventionerna?

Gå igenom hela gruppens berättelser och bilder.

Avslutning:

- Reflektera tillsammans. Vad har ni fått syn på genom att skriva och fotografera?
- Kan det material som ni skapat tillsammans användas för att bidra till ytterligare folkbildning utanför det sammanhang ni befinner er i?
- Kom överens i gruppen om vad ni vill göra med materialet, till exempel kan det sättas ihop för en utställning.
- Kontakta gärna Afrikagrupperna och dela med er av insikter ni fått, om ni har feedback på upplägget eller vill ha något stöd med att använda materialet!

Länkar till studiematerial och inspiration

Tillfälle 1 & 2:

Länk till rapporten *Makten över maten*

<https://afrikagrupperna.se/vart-arbete/mat-mark-och-froer/matsuveranitet>

Länk till rapporten *Fröer en fråga om frihet och försörjning*

<https://afrikagrupperna.se/vart-arbete/mat-mark-och-froer/frorattigheter>

Länk till panelsamtalet (via Facebook eller YouTube) *The journey towards a sustainable food system*

<https://www.facebook.com/Afrikagrupperna/videos/281999620317971>

<https://www.youtube.com/watch?v=Xw1ArYaa-70&t=494s>

Länk till korta filmklipp (via Facebook)

Why are female farmers important to our agricultural system?

<https://www.facebook.com/Afrikagrupperna/videos/3744978202240107>

What is seed freedom and food sovereignty?

<https://www.facebook.com/Afrikagrupperna/videos/1114293172241600>

What are our partner organizations doing?

<https://www.facebook.com/Afrikagrupperna/videos/247823256614336>

Tillfälle 2:

Länk till panelsamtalet (YouTube) webinarium *How do we create a sustainable food system?*

<https://www.youtube.com/watch?v=Vze1uj2MqvE>

Tillfälle 3:

Länk till panelsamtalet (via Facebook eller Youtube) *Hur kan en bidra till att försvara jordens resurser och den biologiska mångfalden?*

https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=252057193340411

https://www.youtube.com/watch?v=MW3maDA_Rjo

Tips på ytterligare fördjupningsmaterial!

Det finns en väldigt intressant **radiodokumentär** på P1, som heter, *P1 Frödokumentär Fröer – början till så mycket mat*, som vi varmt rekommenderar!

<https://sverigesradio.se/avsnitt/1603635>

Det lilla fröföretaget, Runåberg, som dokumentären delvis handlar om har Afrikagrupperna tidigare samarbetat med!

Filmen *Ett frö för förändring* är ett exempel på vad som kan komma ur folkbildning, deltagande video och matfrågor. Studenterna som gjort filmen gick på Nordens Folkhögskola Biskops Arnö och var med i ett samarbete med organisationen Framtidsjorden. Filmen är gjord i Uruguay.

Ni hittar den här: <https://vimeo.com/21476482>

Filmat **webinarium** *The future is female farming* med Afrikagruppernas policyrådgivare för mat- och markrättigheter, Gloria Jimwaga. Hon berättar om hur vi skapar en hållbar matproduktion genom att säkerställa kvinnliga småskaliga bönders rätt till mat, mark och fröer.

<https://www.youtube.com/watch?v=QVv2d4AG5SA>

Filmat **webinarium** *Effekter av corona - Ökad hunger och sårbara livsmedelssystem* med fokus på coronas effekter på livsmedelsproduktionen i södra Afrika, Latinamerika och Europa, och hur vi kan skapa en matberedskap för framtida kriser.

Deltar gör:

Gloria Jimwaga, policyrådgivare för mat- och markrättigheter, Afrikagrupperna, Marlene Sosa Mercado, programansvarig, opinion- och påverkan, Latinamerikagrupperna och Eva Jonsson, styrelseledamot, Nordbruk-La Via Campesina Sverige

<https://www.youtube.com/watch?v=4yadpQYIPZo&t=412s>

